N°. 270. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 13 EN MAANDAG 14 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 10 November jl., n°. 56, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan eene commissie uit de Staten van Zuidholland, belast met het onderzoek van het door de Gedeputeerde Staten dier provincie ontworpen reglement voor het hoogheemraadschap van den Zwijndrechtschen Waard, magtiging te verleenen om, na de sluiting der najaarsvergadering van de Staten, hare werkzaamheden voort te zetten.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den November 1859, n°. 66, is aan *J. C. van der Wolff Courrech* vergund zijne standplaats als notaris over te brengen van de gemeente Edam naar de gemeente Purmerende, zijnde hem tevens verleend eervol ontslag als plaatsvervangend kantonregter te Edam.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Volgens berigt uit Bern zullen de leden der conferentie over tien of twaalf dagen te Zürich terugkomen, om er de ratificatien der eergisteren onderteekende verdragen uit te wisselen.

De in ons vorig nommer vermelde depêche van den Franschen minister van buitenlandsche zaken aan de Fransche gezantschappen betrekkelijk de te Zürich gemaakte verdragsbepalingen behelst ook eene belangrijke mededeeling omtrent de gezindheid van het Roomsche hof: naar luid daarvan heeft het Fransche gouvernement de verzekering ontvangen, dat de Paus een gunstig tijdstip afwacht om over te gaan tot het afkondigen van hervormingen, strekkende om aan den Kerkelijken Staat een hoofdzakelijk uit leeken bestaand bestuur te geven, alsmede waarborgen voor betere regtsbedeeling en toezigt op het beheer van 's lands gelden door eene uit de volkskeuze voortkomende vergadering.

Ook bevestigt deze depêche het berigt, dat het Fransche gouvernement van Sardinie zestig millioen francs voor oorlogskosten vordert, zijnde het bedrag van uitgaven welke Frankrijk gedurende den Italiaanschen oorlog ten behoeve van het Sardinische leger gedaan heeft.

— Een telegram uit Turyn meldt dat Koning Victor Emanuel, op dringend aanraden van Keizer Napoleon, besloten heeft den Prins van Carignan niet te magtigen tot aanneming van het hem opgedragen regentschap over de landen van Midden-Italie. Of dit een volstrekt beletsel voor de aanneming zal zijn, blijkt niet.

— Volgens eene uit officiele bronnen afkomstige mededeeling der Oostenrijksche dagbladen hebben sedert het begin dezes jaars slechts ruim twee duizend ingezetenen het Venetiaansche verlaten om zich elders in Italie te vestigen. Dit moet strekken tot teregtwijzing van de Turynsche dagbladen, welke dezer dagen hebben berigt dat de landverhuizing uit het Venetiaansche sedert het begin des jaars meer dan 40,000 personen beliep.

DUITSCHLAND.

Ter gelegenheid der honderdste verjaring van Friedrich von Schiller's geboortedag, welke allerwege in Duitschland met buitengewone geestdrift en luister gevierd wordt, heeft de Prins Regent van Pruissen den 10den dezer een besluit genomen, waarbij een blijvende prijs van 1000 rijksdaalders gesticht wordt, welke om de drie jaren zal worden toegewezen aan het beste gedurende het afgeloopen driejarig tijdvak verschenen werk der Duitsche dramatische dichtkunst. Voor de eerste maal zal de bekrooning plaats hebben den 10den November 1860.

SPANJE.

Een telegram uit Madrid van den 10den dezer meldt dat de Mooren in Afrika de vijandelijkheden hebben aangevangen; zij hebben, ter sterkte van omstreeks 1000 man, Ceuta aangetast en zich voor die Spaansche vesting gelegerd.

Hetzelfde telegram meldt dat de maarschalk O'Donnell, alvorens het Marokkaansche grondgebied binnen te dringen, eenen togt langs de Afrikaansche kust zal doen om dezelve op te nemen, en dat de Spaansche Cortes met het einde dezer week uiteen zullen gaan.

— De Londensche *Globe* wijst bepaald de reden aan, waarom de vredebreuk tusschen Spanje en Marocco in Engeland met bezorgdheid te gemoet gezien werd. »Indien Spanje de zuidkust der zeeëngte van Gibraltar in zijne magt kreeg (zegt dat ministeriele blad), zou het den ingang derzelve kunnen sluiten. Naar de regelen van het volkenregt strekt het gebied van den staat, aan wien eene zeekust behoort, zich drie (Engelsche) mijlen ver in zee uit. Indien Spanje meester van de zuidkust der zeeëngte van Gibraltar wierd, zou het langs de twee kusten derzelve een zeegebied van drie mijlen hebben; en dan zou er slechts eene naauwe doorvaart van twee mijlen vrij blijven. In het midden nu van de zeeëngte is eene strooming naar de Middellandsche zee, zoodat de schepen in de noodzakelijkheid zijn om langs de kust te houden; zij moeten dus varen in de wateren van die mogendheid, welke in het ondersteld geval heer van de beide kusten zou zijn.

» Men maakt ons welligt de tegenwerping, dat Spanje een met Engeland bevriende staat is. Wij willen dat niet in twijfel trekken; en evenwel is het laatstelijk nog, ten gevolge van een of ander gebrek in de uitoefening van deszelfs gezag, gebeurd, dat Engelsche schepen, de Spaansche stad Tarifa voorbij varende en onmiskenbaar eene geheel vreedzame bestemming hebbende, uit die stad, wel denkelijk ten gevolge eener misvatting, met kanonkogels beschoten zijn. Wanneer men van harte wenscht zijne vrienden niet lastig te vallen, dan onthoudt men zich doorgaans van hen te beschieten.

» Deze eenvoudige feiten zijn voor ons eene afdoende reden, om ons niet op de vriendschapsbetuigingen van den staat, welke heer van de noordkust der zeeëngte van Gibraltar is, te verlaten. Zij toonen ons dat het volstrekt noodzakelijk is afdoende maatregelen tegen elke uitbreiding van het Spaansche grondgebied aan den zuidkant der zeeëngte te nemen, ten einde meester van den weg naar onze aloude vesting Gibraltar niet alleen, maar ook naar de handelshavens der Middellandsche Zee en naar Indie te blijven."

Ter wegneming der bezorgdheid welke ook in het bovenstaande artikel is uitgedrukt, heeft het Spaansche gouvernement, gelijk men weet, verklaard, Tanger in geen geval na het herstel des vredes te zullen bezet houden, en »zich op geen punt aan de zeeëngte te zullen vestigen welks bezit aan Spanje een voor de scheepvaart gevaarlijk voordeel zou kunnen verschaffen"; en het Engelsche gouvernement heeft met die verklaring genoegen genomen.

Naar aanleiding daarvan zegt het Parijsche *Journal des Débats*: »Engeland heeft in deze zaak meer van Spanje verworven, dan het regt had te eischen, en meer zelfs dan het kon hopen. Wanneer men zag, met welke loffelijke kracht het Spaansche gouvernement deze zaak aanvatte, kon men bezwaarlijk verwachten dat het zich zoo zeer de handen zou laten binden, en zich aan zulke beperkingen zou onderwerpen ten aanzien van de uitkomst eener expeditie, welke voorzeker in allen gevalle eervol voor Spanje's vlag zal zijn, maar welke tevens zoo voordeelig voor deszelfs belangen had kunnen worden. Het was zeer natuurlijk dat het gouvernement aan de Cortes verklaarde, met dezen krijgstogt geene magtsvergrooting of uitbreiding van grondgebied te beoogen; doch zulk eene belofte, welke door den loop der gebeurtenissen kan gewijzigd worden en waarvan de aard en het verbindende in allen gevalle alleen ter beoordeeling der natie staan, is geheel iets anders dan eene diplomatieke verbindtenis, aangegaan jegens eenen staat welke de magt en den wil heeft om hare naleving te verzekeren.

» Deze verbindtenis brengt nog een ander bezwaar van niet minder gewigt mede, namelijk dit: Engelands willekeurig verlangen om Marocco's onafhankelijkheid te beveiligen en inzonderheid het bezit van Tanger aan dat land te verzekeren, zal nu voortaan schier als een regel van het Europesche staatsregt gelden. Niets kan Engeland beletten zich in het vervolg te beroepen op hetgeen thans gebeurt, op de verbindtenis waaraan Spanje zich dit maal onderworpen heeft; Engeland zal zich daarop naderhand beroepen om te bewijzen dat Marocco's onafhankelijkheid algemeen erkend is geworden als een duurzaam vereischte voor de veiligheid van Gibraltar.

» Doch het staat bij ons vast dat het Spanje's tegenwoordige bewindslieden noch aan bekwaamheid noch aan geestkracht ontbreekt; wij gelooven dus niet, dat zij berisping hebben verdiend door in dit geval Engelands dringende aanzoeken in te willigen; wij willen liever aannemen dat er krachtige redenen voor hen bestonden om de van hen gevorderde waarborgen te verleenen, hoe hard dit ook aan hunne vaderlandsliefde vallen moest. Het is onze overtuiging dat zij zich niet in zoodanige verbindtenissen zouden hebben ingelaten, maar zich volle vrijheid van handelen ten aanzien van Marocco zouden hebben voorbehouden, indien zij op den bijval van Europa en inzonderheid van Frankrijk hadden kunnen staat maken voor het geval dat hun land zich ernstige moeijelijkheden had berokkend door Engelands vordering af te wijzen. Twijfelden zij aan dien bijval en hadden zij grond om daaraan te twijfelen, dan verdienen zij geene berisping; dan hebben zij met wijze gematigdheid Spanje voor ernstige ongelegenheden behoed.

» Wat daarvan ook te denken zij, de degen is getrokken, de vijandelijkheden tegen Marocco zijn aangevangen; wij hopen dat de zaak der beschaving de zege behale; wij hopen bovenal dat Spanje op eene of andere wijze voor zijne opofferingen beloond worde, en dat het edele bloed, hetwelk het zal storten, vruchten drage."

Daarentegen zegt een Engelsch berigtgever, de correspondent der Londensche *Morning Post*: »De door Spanje voorgenomen expeditie tegen

Marocco heeft twee opmerkelijke feiten aan het licht gebragt: het eerste is dat de Spaansche vloot in eenen schier onbruikbaren staat is en zelfs voor het overvoeren van troepen niet deugt; het tweede dat de strijdlust der Spanjaarden door godsdienstige vooroordeelen moet worden aangevuurd. Wij vernemen dat de Spaansche soldaten eenen gewijden penning op de borst zullen dragen; en zoo de oorlog doorgezet wordt, hetgeen in ons oog nog altijd twijfelachtig is, zal hij vermoedelijk ontaarden in eenen oorlog om de godsdienst, welke onzen tijd tot schande strekt.

» Het Engelsche eskader, hetwelk zich in en omstreeks de straat van Gibraltar bevindt, bestaat uit acht linieschepen, vier fregatten en twee korvetten. Ook ligt aldaar een Fransch observatie-eskader, benevens eene Spaansche scheepsdivisie, welke op versterkingen wacht."

FRANKRIJK.

De *Moniteur de la Flotte*, het dagblad van het Fransche ministerie van marine, deelt een schrijven uit Toulon mede, waarin het volgende voorkomt: » De toerustingen voor de expeditie tegen China zijn, na eenen kortstondigen stilstand, nu met nieuwen ijver hervat, en de grondslagen van het plan voor die onderneming schijnen thans definitief vastgesteld te zijn. Er is bepaald, welke troepen daaraan zullen deelnemen.

» Zoo ik wel onderrigt ben, zal het voor de krijgsbedrijven in het verre Oosten bestemde legercorps zamengesteld zijn als volgt: de Engelschen zullen 6000 man Europesche troepen leveren, en daarbij 6000 man inlandsche troepen uit Indie voegen. Frankrijk zal eene volledige divisie leveren, bestaande uit infanterie, artillerie, genie en mariniers, en eene effective sterkte van minstens 8000 man hebbende. Alzoo zal het geheele legercorps uit 20,000 man bestaan.

» De schepen, waarmede onze troepen naar China overgebragt zullen worden, zullen denkelijk in het begin van December, zoo niet eerder, vertrekken; zij zullen dan tegen het eind van April of het begin van Mei, dus wanneer de zuidelijke passaatwinden waaijen, hunne bestemming bereiken."

GRIEKENLAND.

De Londensche *Times* van eergisteren zegt in haar beursberigt: » Met genoegen vernemen wij, dat Engeland, Frankrijk en Rusland ten laatste in onderling overleg hebben besloten Griekenland te dwingen om althans een gedeelte te betalen van den interest der Grieksche leening van 2,343,750 ponden sterling, welke 26 jaren geleden onder borgzegging van die mogendheden is aangegaan en waarvan zij tot nog toe altijd de rente hebben moeten betalen.

» De drie mogendheden zijn tot het besluit gekomen om aan Griekenland de verpligting tot het betalen van een gedeelte der rente op te leggen; maar dit gedeelte bedraagt slechts 36,000 ponden sterling jaarlijks, terwijl het geheele bedrag van de jaarlijks te betalen rente dier schuld 167,187 ponden sterling is, om nu van terugbetaling der door de borgen verstrekte sommen niet te gewagen.

» Er zijn ook nog andere Grieksche geldleeningen; zij werden tot stand gebragt met het doel om dat land tot herwinning zijner vrijheid in staat te stellen; maar Griekenland heeft al dien tijd, gedurende welken het een onafhankelijke staat geweest is, de verpligtingen, welke het door de geldleeningen op zich nam, geschonden. In de jaren 1824 en 1825 zijn die geldleeningen aangegaan; en zij bedragen thans, de achterstallige rente bij het kapitaal gerekend, omstreeks 7 millioen ponden sterling. Voor deze som heeft niemand borg gezegd; de eenige waarborg voor de houders dier schuld is de goede trouw der Grieksche natie, een artikel hetwelk sedert vele jaren uiterst laag of volstrekt niet genoteerd staat."

NASCHRIFT.

PARIJS, 12 November. De *Moniteur* van heden laat zich ongunstig uit over het door de vertegenwoordigende vergaderingen van onderscheiden Italiaansche staten genomen besluit, om het regentschap aan den prins van Savoye-Carignan aan te bieden. Het regeringsblad zegt dat men dit besluit moet betreuren, nu eerlang een Europeesch congres bijeen zal komen om over de Italiaansche aangelegenheden te beraadslagen, vermits het genomen besluit de beslissing der vraagstukken, welke op het congres behandeld moeten worden, vooruitloopt.

LONDEN, 12 November. Volgens telegraphische mededeelingen uit Parijs, bij de *Morning-Post* en het *Daily News* ontvangen, zou Keizer Napoleon aan den Koning van Sardinie de aanneming van het regentschap door den prins van Carignan formeel hebben afgeraden, maar was het antwoord des Konings nog niet bekend. De *Times* acht het niet onwaarschijnlijk dat Midden-Italie onder de leiding van Garibaldi de vaan des opstands zal uitsteken.

Uit Veracruz zijn berigten tot 22 October ontvangen, volgens welke het gerucht in omloop was, dat Engeland de regering van Juarez zoude erkend hebben.

WEENEN, 12 November. Bij een eigenhandig schrijven aan den minister van finantien, den heer von Bruck, heeft de Keizer zijnen wil te kennen gegeven, dat voor het finantieel jaar 1860 tot 1861 het evenwigt in de uitgaven en ontvangsten hersteld en een tekort vermeden worde. De Keizer zal eene commissie benoemen ten einde de daarvoor noodige maatregelen te beramen, welke tegen het einde van Maart haren arbeid voltooid moet hebben. Deze zal alsdan aan den Rijksraad voorgelegd worden, welk ligchaam naar aanleiding van het patent van 1851 tijdelijk met een aantal leden zal worden vermeerderd.

FRANKFORT, 12 November. In de zitting der Bondsvergadering van heden zal het vermoedelijk tot eene stemming komen over de voorstellen der commissie betrekkelijk de Keurhessische grondwetsquaestie. Men verwacht dat dezelve tot nader onderzoek aan de commissie zullen worden terug gezonden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 12den November* 1859.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot goedkeuring van eenige bepalingen der concessien voor den aanleg en de exploitatie van de Noorder- en Zuiderspoorwegen.

De heer Meylink voerde heden de eerste het woord. Hij verklaarde dat de tegen het wets-ontwerp ingebragte bedenkingen hem in zijne overtuiging omtrent de aannemelijkheid van het wets-ontwerp niet geschokt hadden. De algemeene strekking van den tegenstand om deze aangelegenheid te gebruiken als een middel van aanval tegen het ministerie, sommige leden voorstanders der wet, de concessionarissen en de kapitalisten, kon zijne goedkeuring niet wegdragen. Niet minder was hij gestemd tegen het denkbeeld van den aanleg van staatsspoorwegen, reeds uit het schriftelijk overleg gebleken bij de Kamer geen ingang gevonden te hebben, of van spoorwegen bij aanbesteding, evenzeer als tegen het gevoelen dat de rigting der lijnen en de voorgestelde uitgangspunten verkeerd gekozen zouden zijn, daar de autoriteiten welke als de beste beoordeelaars der belangen van die provincien, in dezen door sommigen waren geoordeeld te zijn benadeeld door de gedane voordragt, tevreden waren. Het doel der tegenstanders om alles tot hiertoe als ongedaan te doen beschouwen, moest hij afkeuren, omdat bij eene verwerping de spanning in den lande niet zou verminderen, en de gevoelde behoefte niet bevredigd, noch het uitzigt geopend zou worden tot aanvulling van datgene in het plan, hetwelk nu daarin naar velen gevoelen mogt ontbreken. Twijfel bestond bij hem of een ander ontwerp, in den geest van het Amsterdamsch-Utrechtsch comité, kans van slagen zou hebben, hetgeen hij aantoonde door eene vergelijking der daarbij en in het voorstel der Regering voorgedragen stamlijnen en rivier-overgangen. Evenmin zou dit het geval zijn met andere plannen, in den loop der beraadslagingen, gelijk hij opgaf, door sommige redenaars aangegeven, daar deze als individuele beschouwingen moesten beschouwd worden De voorstellinge omtrent de benadeeling der belangen van sommige streken, voor het oogenblik niet met spoorwegen begiftigd, kwamen hem hoogst overdreven voor, daar die oorden geholpen werden door de uitmuntende bestaande waterwegen. Eveneens deed hij uitkomen dat de tegenstanders het onderling niet eens waren omtrent de vraag welk het hoofddoel bij den aanleg van spoorwegen moest zijn, en uit dien hoofde in hunne meeningen omtrent de rigtingen der lijnen van elkander verschilden. Bij die verscheidenheid van gevoelens zou het wel niet mogelijk zijn van die zijde een ontwerp te bekomen dat aller toestemming zou erlangen. De bewering omtrent de stelselloosheid in deze zaak, door de Regering naar enkeler meening aan den dag gelegd, keurde hij af door verwijzing naar de mededeelingen van het vroeger gebeurde, opgenomen in de gewisselde stukken en redevoeringen van voorstanders der wet. De Regering had zijns inziens hierbij zich aan aangenomen beginsels vastgehouden, vooral blijkbaar met betrekking tot het punt der overbruggingen, waarbij men steeds op deugdelijk aangevoerde gronden, steunende op weldoordachte adviesen van mannen van het vak, en nog niet voldoende wederlegd, de beide overgangen aangeprezen, en de enkele bij Kuilenburg of in de nabijheid afgeraden had. Hetzelfde was het geval omtrent de vraag der al of niet wenschelijkheid der vaststelling van een centraal punt, waarin de Regering zijns inziens den goeden weg had ingeslagen ten einde niet in het nadeel, elders dienaangaande ondervonden, te vervallen. Gaarne had hij een voorstel tot daarstelling van lijnen van Harlingen naar Meppel, van Groningen naar Leer, van Zwolle naar Utrecht, van Amsterdam naar den Helder en van 's Hertogenbosch naar Helmond gezien, en op het tot stand brengen daarvan meende hij te moeten aandringen. Verdere wegen, gelijk van de zijde van Amsterdam verlangd werd, achtte hij onnoodig. De aanneming der wet verklaarde hij hoogst wenschelijk te zijn zoo wegens de houding van den tegenstand, als uit overweging van de bijzonderheid dat de havens door deze voorstellen met het buitenland voldoende in betrekking waren gesteld, het binnenlandsch verkeer genoegzaam bevorderd, 's lands verdediging verzekerd en door twee rivierovergangen de weg voor de minst mogelijke gevaren geopend was. Wat de finantiele zijde der zaak betrof, in de uitgaven voor deze zaak zag hij geene verkwisting, terwijl, naar hij oordeelde, bij de aanneming der wet, op de gestelde voorwaarden het benoodigde geld wel zou gevonden worden. Op alle deze gronden was hij bereid voor de wet te stemmen, en zich tegen alle motien of wijzigingen te verklaren die de strekking konden hebben om de behandeling der zaak te verschuiven en onafgedaan te laten en daarbij verwarring in het staatsbestuur te verwekken.

De heer Dirks had aanvankelijk het voornemen gehad eerst te spreken na de inlichtingen der Ministers gehoord te hebben op de bedenkingen tegen de bepalingen der concessie van den Noorderspoorweg gemaakt. Hij was van dat voornemen afgebragt nadat hij had bemerkt dat zijne bedoelingen, opgegeven in zijne vroegere rede van 25 November des vorigen jaars over dit onderwerp, verkeerd waren opgevat en wel in dien zin als of hij tegen die concessie gestemd was. Die rede achtte hij noodig toe te lichten, en daartoe toonde hij aan, dat juist de destijds door hem ontwikkelde bezwaren, betreffende het niet innen der bijdragen van de gemeenten, en het niet gelijktijdig behandelen der concessien van de Noorder- en Zuiderwegen door den gewijzigden loop der gebeurtenissen veel van hunne kracht verloren hadden. Het bezwaar van het gemis eener lijn van Leeuwarden naar Meppel, reeds zoo lang ter sprake gebragt, bleef echter bij hem bestaan, en dit nam toe in waarde door de omstandigheid dat, naar hij vernomen had, de concessionarissen van den Noorderspoorweg zelven voor die lijn gestemd waren, terwijl in den loop der behandeling van het wets-ontwerp in de afdeelingen dat punt ernstig besproken was, ofschoon daarvan in het Voorloopig Verslag niets bleek, evenzeer als door bijna alle sprekers gedurende de openbare beraadslagingen. Tegen de daarstelling van zoodanige lijn, zoo voordeelig voor de provincie Friesland te achten en waarvoor de Provinciale Staten en de gemeenten buitengewone bijdragen toegezegd hadden, verzette zich niets, evenmin als tegen de aansluiting van Groningen naar de Hannoversche grenzen, vooral met het oog daarop dat deze van wege Hannover niet tegengewerkt werd, zoo als hij meende te weten, en welke bewering hij wenschte door de Regering bevestigd te zien. De voordeelen daardoor te verwachten vooral voor Harlingen toonde hij aan door in eenige beschouwingen te treden omtrent de belangrijkheid dier haven zoo voor den uit- als doorvoer van handelsartikelen, ook in oogenblikken, als elders de gemeenschap gestremd mogt zijn. Evenzoo gaf hij op, dat de handel in Leeuwarden van grooten omvang was, reeds blijkbaar uit de groote sommen aldaar in vroegere tijden op de markt omgezet, uit het aantal brieven en telegrammen in het laatste tijdperk aldaar ontvangen en verzonden, en de meerdere waren aldaar uit- en ingevoerd dan in andere steden bijv. in Dordrecht. Uit een finantieel oogpunt had hij niets tegen de wet: men had nu voor 's lands reeds veel geamortiseerd van de schuld, en aan belastingen afgeschaft; er was gelegenheid om daarmede voort te gaan, maar de tijd gekomen om eindelijk voor de ont-

wikkeling van nijverheid en handel offers te brengen, hetgeen door den aanleg van spoorwegen geschieden kon.

Daar hij in het voorgelegde ontwerp zag het begin tot uitvoering van een goed geheel, en in overeenstemming met zeer velen en bepaaldelijk met plaatselijke en provinciale autoriteiten, gaarne een begin met de uitvoering wenschte gemaakt te zien, dewijl door uitstel afstel te verwachten was, en in eens niet alles te bekomen zou zijn, zou hij zich voor het wets-ontwerp verklaren en aldus niet medewerken tot afstemming van een voorstel, dat naar het voorgeven van sommigen, door velen op politieke gronden bestreden werd.

De heer Kingma erkende de gegronde bezwaren door velen tegen het wets-ontwerp ingebragt. De rigtingen van spoorwegen moesten, meende hij, zoo vastgesteld zijn dat daardoor voldoende opbrengsten gewaarborgd waren voor daarin te beleggen kapitalen van particulieren, zijnde hij om die reden dan ook tegen staatsspoorwegen gestemd. De verbindingen gelijk die nu voorgesteld worden tusschen Noord en Zuid achtte hij niet gelukkig gekozen, maar Amsterdam afgezonderd van vele streken, Rotterdam boven de hoofdstad bevoordeeld en de slingerende lijnen niet dienende om den kortsten weg voor het binnenlandsch en internationaal verkeer te vinden. Het gemis van lijnen als die van Leeuwarden op Meppel en van Groningen op Leer meende hij te moeten dienen tot achterstelling van Harlingen boven Vlissingen, dat door verbinding met vele lijnen aan het Oosten en Zuiden geheel werd. Die achterstelling achtte hij onregtvaardig; en om die reden zou hij zich met geene beloften tot latere verbetering der leemten in dit opzigt tevreden stellen, daar alleen de opname dier wegen in de concessie hem zou kunnen bewegen zijne stem aan het regerinsvoorstel te geven.

De heer Gevers Deynoot toonde in den aanvang zijner rede aan hoe onmisbaar spoorwegen in ons vaderland waren. Het groot nut daarvan had hij ingezien bij gelegenheid eener door hem afgelegde reize in Noord-Amerika, waar niettegenstaande aldaar even als hier uitmuntende watewgen bestonden, zoo vele spoorwegen liggen, dienende tot ontwikkeling van handel en nijverheid, en tot vermeerdering der welvaart. Hoe langer men hier met de uitvoering van dergelijke banen wachtte, hoe meer zijns inziens uit die vertraging groote nadeelen voor dit Rijk zouden ontstaan. Daar het niet mogelijk was aan alle wenschen te voldoen, raadde hij de Kamer aan, om, alhoewel er in het regeringsvoorstel leemten bestonden, en het misschien beter zou geweest zijn slechts met eenige hoofdlijnen aan te vangen, om dit niet te verwerpen, en daarmede den reeds verloren tijd te herwinnen, en zoo mogelijk den ongelukkigen toestand waarin men ten opzigte van deze zaak thans verkeert, hetgeen hij niet onderzoeken wilde of de schuld der Regering was, te verbeteren.

De heer Strens verklaarde zich te vereenigen met het stelsel om door middel van concessien den aanleg en de exploitatie van spoorwegen te bevorderen, een stelsel dat ook blijkens het vroeger gebeurde door de Kamer scheen verlangd te worden. Tegen de offers in deze zaak te brengen zag hij niet op, daar hij geloofde dat de daarvoor benoodigde uitgaven goed besteed zouden zijn. Hij was het niet eens met hen die meenden dat in het ontwerp te veel lijnen waren opgenomen; het gemis van lijnen als die van Leeuwarden op Meppel en van Groningen naar Leer bewees dit; maar dit gebrek leverde voor hem geen reden op om het ontwerp af te stemmen. Daarna trad hij in eenige beschouwingen over de rigtingen der lijnen van Nijmegen naar Maastricht, waarvan hij de hooge belangrijkheid aantoonde, over die van Breda over Tilburg naar Eindhoven en Helmond, waardoor 's Hertogenbosch kunstmatig werd afgezonderd, terwijl hij ten slotte de wenschelijkheid opgaf om daarin nog zoo mogelijk eenige verandering te brengen, en de aansluiting van Venlo op Vierssen te bevorderen. Hij voor zich zou zich ten voordeele van de wet verklaren.

De heer Wybenga trad in eene uitweiding der bezwaren welke hij tegen dit wets-ontwerp had. Vooral had hij daarbij het oog op de zijns inziens grievende behandeling aangedaan aan de provincie Friesland, die zoo veel in de opbrengst der algemeene belastingen bijdroeg, rijk was in producten vooral wat den veestapel betreft, terwijl het binnenlandsch vertier daar buitengemeen groot was. Dat gewest had een grooter aandeel, naar hij meende, in den aanleg van hoofdlijnen in het ontworpen spoorwegnet moeten hebben, vooral uit overweging dat ijzerbanen hoofdzakelijk moeten strekken om ten behoeve van het algemeen belang de zeehavens des rijks met het binnen- en buitenland te verbinden. De voorgestelde rigting van eene lijn van Harlingen naar Groningen zou dan eerst waarde hebben bij eene aansluiting van deze laatste stad met Leer, en bij den aanleg van een weg van Leeuwarden naar Meppel, als moetende dienen om een korteren weg van Harlingen over Rheine te bekomen. Het belang van Harlingen als haven tegenover Amsterdam, Rotterdam, Kampen en Vlissingen, deed hij in vele bijzonderheden uitkomen. Hij deelde niet in het gevoelen dat het genoegzaam zou zijn met het aanleggen van de nu geconcessioneerde lijnen aan te vangen, daar alsdan voor onzekeren tijd de daarstelling der ontbrekende verschoven zou wezen, met welke laatste zienswijze provinciale autoriteiten instemden. Op deze gronden verklaarde hij tegen dit wets-ontwerp te zullen stemmen.

De heer Olivier verklaarde van oordeel te zijn dat men met dit voorstel voor minder noodzakelijke werken gelden uitgaf. Spoorwegen, meende hij, moesten dienen om de havens als voorraadschuren langs den kortsten weg van het aldaar voorhandene ten behoeve van het buitenland te ontdoen. Eerst moest men echter zorgen dat die havens werkelijk voorraadschuren konden worden in verband met de uitmuntende bestaande waterwegen welke men van alle belemmeringen moest ontheffen. Door in de eerste plaats de toegangen tot die havens, met het doel tot eene gemakkelijke ontvangst van producten, te verbeteren, zou men, zijns inziens meer nut stichten dan voor den afvoer voor het buitenland te zorgen. Ook zonder spoorwegen was hij voor de concurrentie van Antwerpen niet bezorgd.

Daarbij vreesde hij dat men met dit voorstel te veel te gelijk ondernam, hetgeen finantiele moeijelijkheden, door onttrekking van kapitalen, te besteden aan de hier bedoelde werken, aan het binnenlandsch verkeer, zou opleveren, en mede ten gevolge kon hebben dat het aantal handen ter uitvoering zou ontbreken, dat weder nadeelig op de nijverheid en het algemeen zou terugwerken. Die overspanning der krachten van den Staat, gelijk bijv. in Frankrijk niet voordeelig was geweest, keurde hij af. Daarom had hij een minder omvattend plan beter geoordeeld en het willen gelaten zien bij het hoog noodzakelijke. De onkosten aan deze werken uit te geven in vereeniging met die voor andere werken en andere aangelegenheden waren voor hem te groot om tot de uitgave te kunnen besluiten. Daarmede moest men niet denken dat men hierin binnen de voorgedragen ramingen van uitgaven zou blijven, daar de ondervinding elders juist het tegendeel had geleerd. De finantien van den Staat wilde hij aldus niet op onzekere wijze gebonden zien.

De heer van Zuylen van Nyevelt verklaarde dat, naar aanleiding van den loop der beraadslagingen, en na gezet onderzoek het aanvankelijk door hem opgevat ongunstig oordeel in deze zaak aanmerkelijk gewijzigd was. Aangaande het opgegeven bezwaar omtrent de uitgebreidheid van het plan, merkte hij op dat dit niet zou zijn opgekomen indien in Nederland allengs spoorwegen waren aangelegd, en ons Rijk in deze zaak niet bij andere landen achterlijk was gebleven, waardoor wij genoodzaakt werden, ten einde gelijken tred met anderen te kunnen houden, om ons te haasten den verloren tijd in te halen. Van dat verzuim was het gevolg geweest dat men het juiste oogenblik tot aanleg, toen spoorwegondernemingen nog in crediet waren, had voorbij laten gaan, hetgeen noopte om nu groote offers van den Staat te vergen, die bij uitstel nog vermeerderen zouden. De geheele geschiedenis der zaak bewees reeds hoe allengs het plan zelf uitgebreid was. De wijziging die het ondergaan had weet hij niet geheel aan de Regering, die hij echter betreurde zwak genoeg geweest te zijn aan de wenschen der Kamer toegegeven te hebben; dit geschied zijnde was er geen waarschijnlijkheid dat men tot een eenvoudiger plan zou terugkomen. Hij oordeelde dat het niet zeker was dat binnen den bepaalden tijd het werk gereed zou wezen, en hoopte dat de Regering den arbeid zou doen aanvangen op die plaatsen waar daaraan de meeste behoefte bestond.

Ten aanzien van de rigtingen verklaarde hij af te keuren het gemis der lijnen van Leeuwarden naar Meppel, en van Groningen naar Leer. Met de beide rivierovergangen, gelijk die voorgesteld waren, kon hij zich wel vereenigen, ofschoon hij wel gewenscht had, dat men voorgesteld had die aan te leggen op zoodanige punten, dat Amsterdam en Rotterdam gelijkelijk bevoordeeld werden. Voor het aannemen van het stelsel van slingerende lijnen in dit land tot verbinding van vele hoofdpunten was hij mede gestemd, vooral ook omdat de keuze van regte lijnen bij de bestaande wegen niet van voordeel was geweest. De voorwaarden der concessien waren zijns inziens niet al te voordeelig voor de concessionarissen, maar de bezwaren daardoor ontstaande voor de schatkist achtte hij zeer gewigtig, zoodat hij van de inlichtingen der Regering omtrent den tegenwoordigen en toekomstigen staat der geldmiddelen in verband met amortisatie van schuld en de wisselvalligheid der Oost-Indische baten, zou laten afhangen de beslissing, welke stem hij over dit wets-ontwerp zou uitbrengen.

De heer de Lom de Berg heeft de wetsvoordragt verdedigd. Hij betreurde in vele opzigten de omstandigheid dat in het noorden des lands sommige lijnen in het regeringsplan ontbraken, met name in Friesland en in Groningen, en hoopte dat de Regering nog geruststellende verzekeringen omtrent de vervulling van veler wenschen dienaangaande zou willen geven. Om de leemte die de wet in dit opzigt had zou hij ze evenwel niet afstemmen, en raadde de leden uit Friesland ongunstig tegen het voorstel gestemd, om der gevolgen wille, zijn voorbeeld te volgen. Mogt het voorstel toch afgestemd worden, er zouden geene spoorwegen worden aangelegd, en daarmede dat gewest dan nog minder dan door de nu voorgeslagene lijn gebaat zijn. Gelijken raad gaf hij aan hen die om de vermeende nadeelen aan 's Hertogenbosch door dit plan toe te brengen, zich daartegen zouden verklaren, en door de verwerping der wet te helpen bevorderen, zouden verwerpen al de voordeelen die nu aan de hoofdstad van Noordbrabant werden aangeboden. Hij erkende dankbaar te zijn voor het besluit der Regering om Limburg in het spoorwegnet op te nemen, en dit te meer omdat die provincie zoodanig voorregt zijns inziens volkomen waardig was. Dit toonde hij aan door verschillende bijzonderheden omtrent Maastricht, Venlo, Roermond en andere plaatsen op te geven, en daarenboven de lasten na te gaan waaraan dat gewest onderworpen is door de bepalingen omtrent het onvrij territoir, en de betrekkingen tot den Duitschen Bond. Met het gevoelen van hen die meenden dat spoorwegen uitsluitend handelswegen moesten wezen verklaarde hij zich niet te vereenigen; zij moesten, meende hij, ook dienen om het binnenlandsch verkeer en de beschaving te vermeerderen. Hij moest bekennen zich over den tegenstand van Amsterdam, vertegenwoordigd, zoo hij meende, door een klein aantal belanghebbenden, te verwonderen, en meende te mogen betwijfelen of deze, de voordeelen van twee spoorwegen reeds genietende, ook aan andere gelijke voorregten wenschten toegestaan te zien. In de vrees dat Amsterdam als zoodanig, na de aanneming der wet, niet zoude medewerken om het noodige geld te vereenigen, deelde hij in geenen deele, overtuigd, gelijk hij was, dat men gaarne zoude helpen om deze zaak, die uit een geldelijk belang geene kwade kansen bood, tot een goed einde te brengen, te meer daar een onderwerp als het onderhavige, door ieder ander voorgedragen, niet voor mindere kosten, dan nu was voorgeslagen, zou kunnen worden tot stand gebragt, daar men in den toestand waarin men thans verkeerde, en na de opgewekte verwachtingen, met geene eenvoudiger plans dan de tegenwoordige, zich zou laten tevreden stellen. Op deze gronden zou hij voor de wet stemmen.

Op aanstaanden Maandag zullen de beraadslagingen over de spoorwegwet voortgezet, en alsdan het woord verleend worden aan de Ministers, daar voor het oogenblik op de lijst geene sprekers meer zijn ingeschreven.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp houdende bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers.

Blijkens de jongst ontvangen *Javasche Couranten* loopende tot den 21sten September jl., zijn door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie de volgende beschikkingen genomen:

bij het civiel departement:

benoemd: tot adsistent-resident van Tanah Datar (Padangsche bovenlanden), de adsistent-resident van Aijer Bangies en Rau [illegible] van Polanen Petel; tot adsistent-resident van Aijer Bangies en Rau, de adsistent-resident van Agam F. Schenck; tot secretaris der residentie Padangsche bovenlanden (Sumatra's Westkust), de 1ste commies ten burele van den gouverneur van Sumatra's Westkust J. C. van Schuylenburch; tot 3den commies, bij het postkantoor te Weltevreden, W. A. Servatius, vroeger klerk ter algemeene secretarie; tot 3den commies bij de directie der cultures, de candidaat-notaris, tijdelijk buitengewoon klerk bij de algemeene rekenkamer H. H. Naus; tot 1sten bode bij de weeskamer te Batavia de deurwaarder bij den raad van justitie aldaar A. C. Helder; tot commies bij de hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch Indie de gepasporteerde militair H. Perrison;

bevorderd: bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust, tot

controleur 1ste klasse, de controleur 2de klasse mr. W. A. Henny; tot controleur 2de klasse, de controleur 3de klasse J. Blaauwpot;

ontslagen: op verzoek, eervol, de ondermeester bij de gouvernements lagere school te Menado, H. Vierdag; de opzigter 1ste klasse van de burgerlijke openbare werken L. L. A. du Bois; uit 's lands dienst, de veearts voor 's Gouvernements burgerlijke dienst in Nederlandsch Indie, H. J. D. F. van Doornum;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland aan den adsistent-resident van het Wester-kwartier der Ommelanden van Batavia W. de Val; aan den 2den commies bij de algemeene boekhouding bij den directeur van finantien Jn. Young;

ontheven: op zijn verzoek, eervol, van de verdere waarneming der civile geneeskundige dienst in de residentie Preanger regentschappen, de civile geneesheer te Tjiandjoer J. C. Ploem;

ingetrokken: het besluit van 7 Augustus 1859, n°. 2, waarbij aan den resident van Riouw J. H. Tobias is verleend een tweejarig verlof naar Nederland, met bepaling, dat hij de betrekking van resident van Riouw zal blijven bekleeden; wegens ziekte, de benoeming van den ambtenaar A. S. Warmolts, tot adsistent-resident van Tanah Datar, en hem te stellen in het genot van wachtgeld;

belast: met de waarneming der betrekking van adsistent-resident van Agam (Padangsche bovenlanden) de controleur 1ste klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's westkust H. J. J. Gout;

bij het militair departement:

benoemd: tot kolonel, de luitenant-kolonel P. H. Koster, met handhaving in zijne tegenwoordige betrekking van chef van den generalen staf van het leger in Nederlandsch Indie; tot adjudant bij het regement Oost-Indische cavalerie de 2de luitenant F. A. T. Köhler, van het regement; tot magazijnmeester der 3de klasse (rang van 2den luitenant), de magazijnmeester der 4de klasse (rang van adjudant-onderofficier) E. A. G. Ammedick;

bevorderd; tot 1sten luitenant bij het regement Oost-Indische cavalerie, de 2de luitenant H. K. E. Perié, van het regement;

overgeplaatst: bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Koepang (Timor), de officier van gezondheid 2de klasse W. A. P. F. L. Zijnen Wartel, thans op Batjan (Moluksche eilanden);

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland aan den majoor der infanterie P. G. A. Anemaet;

ontslagen: op verzoek, eervol, de luitenant der infanterie F. J. B. J. Bergamin;

bij het marine-departement:

goedgekeurd: dat het bevel van de gouvernements-schroefschoener *Java* is opgedragen aan den eersten gezaghebber bij de dienst der gouvernements-schoeners en kruisbooten H. F. Bernoster;

ontslagen: op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ambtenaar op wachtgeld J. J. Winsser, laatstelijk hoofdcommies bij het kommandement der zeemagt in Oost-Indie en inspectie der marine.

Verder bevatten die Couranten de navolgende mededeelingen:

Batavia, 9 September. — Aan de Nederlandsche Handelmaatschappij zijn door het gouvernement vier balen Menado-cacao toegezonden, ten einde in Nederland beoordeeld en verkocht te worden. Het onderzoek dier cacao leverde een over het algemeen gunstig resultaat, en bij verkoop bragt zij 51 centen per 1/2 Nederlandsch pond op, zijnde ongeveer 20 centen meer dan in Junij jl. voor de West-Indische cacao-soorten verkregen werd.

Van Palembang zijn tijdingen ontvangen loopende tot den 29sten Augustus 1859.

In de binnenlanden, zoomede ter hoofdplaats, was niets bijzonders voorgevallen; de rust en orde werden nergens gestoord.

Van Djambi en Moeara-kompeh zijn geene berigten van eenig belang ontvangen.

De onlangs benoemde adsistent-resident van de afdeeling Tebing Tingi, de heer Hamers, is aldaar met zijne familie over land over Benkoelen, door de Retjang en Ampat Lawang aangekomen; hieruit blijkt, dat de communicatie tusschen de Westkust van Sumatra en de residentie Palembang geopend is.

Japan. — Ten vervolge van ons nommer van 18 Mei jl, n°. 40, deelen wij mede, dat het den 18den Augustus 1858 te Jedo tusschen Nederland en Japan gesloten tractaat den 4den Julij jl. in werking is getreden.

Batavia, 13 September. — Door het Muntcollegie te Utrecht zijn op verzoek van den Minister van Kolonien de Japansche gouden kobangs en zilveren ibsiboes aan een naauwkeurig onderzoek onderworpen. Dit onderzoek heeft geleerd, dat het gehalte en het gewigt dezer munten nagenoeg bij ieder stuk verschillend is. Als gemiddelde waarde heeft men gevonden:

voor den kobang f 10.50;
» » ibsiboe f 0.92.

Ter vermijding van een mogelijk nadeel door het verschil in waarde der onderscheidene stukken, is door het Muntcollegie aangeraden, de Japansche munten bij het gewigt in ontvangst te nemen; een Amsterdamsch pond van 0,49409 kilogram, heeft aan kobangs 43997/1000 stuks eene waarde gemiddeld van f 466.00, aan ibsiboes van f 52.425.

Grissee. — In den nacht van den 27sten Augustus jl. is omstreeks ten half een ure brand in de woning van den inlander Pa Moersia in de welvarende dessa Podjok, nabij de hoofdplaats Grissee, ontstaan, welke door de langdurige droogte en het aldaar bestaande gemis van brandspuiten, binnen weinige oogenblikken zoodanig is toegenomen, dat in minder dan drie uren tijds 189 bamboezen huizen eene prooi der vlammen zijn geworden.

Ook in de dessa Balden, in het district Bengawandjero, regentschap Lamongan, heeft een felle brand gewoed, waardoor 68 huizen en 46 hamatten padi in de asch zijn gelegd en de bevolking eene schade van f 697 heeft geleden.

Bevelen zijn gegeven om, voor zoo verre zulks kan plaats vinden, de noodige regelingen te maken om de bevolking in hare verliezen te gemoet te komen.

Benkoelen. — De bevolking van de doessons Goenoeng-Selan, Aier-Mera en Taba-Tabilan was gedurende de maand Augustus 1859 bezig de uitgestrekte ladans te bearbeiden, welke arbeid in de afdeeling Kauer, waar men druk bezig was de sawah's te bewerken, reeds voor een groot gedeelte had plaats gehad. In de afdeeling Manna waren veel karbouwen gestorven; het bewerken der sawah's leverde daardoor moeijelijkheden op.

Van het voor eenigen tijd aan de bevolking der afdeeling Lais verstrekte katoenzaad was slechts zeer weinig opgekomen.

Celebes. — In den middag van den 23sten Augustus jl. heeft in de nabijheid der poort van Siloro (Noorder-afdeeling) een treffen plaats gehad tusschen de Boniren en onze hulptroepen, gedekt door een detachement militairen.

Deze hulptroepen, ten getale van ongeveer 700 man, werden aangevoerd door de regenten van Pankadjéné, Boengoro, Pagang, Kaba en den vervanger van den regent van Talatjoé.

Het detachement militairen bestond uit een vijftigtal infanteristen, onder aanvoering van den 1sten luitenant Ruempol, benevens 24 cavaleristen, onder kommando van den 1sten luitenant van Bunge, terwijl het geheel stond onder het bevel van laatstgenoemden officier.

Bij het oprukken dezer vereenigde magt naar de bazar van Ganta-Gantaran, waar de Boniren zich genesteld hadden, werd in de nabijheid der poort van Siloro uit het bosch op de onzen gevuurd, waardoor drie personen gekwetst raakten, die tot de hulptroepen van Pankadjéné behoorden.

Ten gevolge van eene voorwaartsche beweging van onze troepen nam de vijand echter in allerijl de vlugt, bij welke gelegenheid een vijftigtal hunner is gezien; terwijl hij daarbij ook enkele dooden en gewonden moet gehad hebben.

Vervolgens is de bazar te Ganta-Gantaran in de asch gelegd, waar nog kort te voren de vijandig gezinde Ambona Laoeré, Aroe Djampea en Ambo Dalé hun bivouac hadden opgeslagen.

De vijand moet het tweede district verlaten en zich naar Boekoemba onder Segiri begeven hebben.

Batavia, 16 September. — Op den 15den September is de Gouverneur-Generaal van zijne reis over een gedeelte van Java in den besten welstand te Batavia teruggekeerd.

— Den 15den September jl. zijn alhier, ten overstaan van den directeur der producten en civile magazijnen verkocht 40,000 pikols gouvernements suiker, welke gemiddeld f 17 per pikol voor n°. 16 hebben opgebragt; zijnde het totaal bedrag van de veiling f 721,812.60.

Lampongsche districten. — Gedurende de maand Augustus heerschte te Semangka eene aanhoudende droogte: overal elders viel veel regen. De communicatie met het binnenland was vrij levendig.

Ternate. — De weêrsgesteldheid was gedurende de maand Julij ongestadig. Van den 17den tot den 24sten had men harde westelijke en ZW. winden, vergezeld van zware stortregens, die aan sommige te veld staande gewassen veel schade veroorzaakten en onder andere een 200tal jonge cacao-plantjes, door de bevolking van Tidore in het district Kaijesse geplant, vernielden.

Den 1sten, 2den en 3den Julij hadden gestadig aardschuddingen plaats. Den 27sten Julij werd een zeer sterke schok gevoeld.

Den 29sten daaraanvolgende, des namiddags ten 3 ure 15 minuten, werden Ternate's ingezetenen hevig verontrust door eene zware en langdurige aardschudding, waarbij de grond golvend op en neder ging; op enkele plaatsen ontstonden scheuren, die echter onmiddellijk weder sloten en slechts een spoor nalieten, als had men met een scherp werktuig in den bodem gegroefd. Deze aardbeving werd dadelijk gevolgd door eene zeebeving, waarbij het water, hetwelk zich op deszelfs laagsten stand bevond, tot 3 voeten boven hoog peil opliep. Het ter reede liggende barkschip *Vriendschap* raakte met het wegloopen van het water even aan den grond, terwijl men aan boord van 's Konings oorlogstoomschepen *Suriname* en *Bali* eene trilling waarnam, als of eene menigte volk het want opliep.

Ook te Tidore en Makian is deze aard- en zeebeving waargenomen.

Den geheelen dag en nacht voelde men bij herhaling aardschuddingen, en ook den 30sten en 31sten bleef zulks, hoewel minder hevig, voortduren.

Belangrijke schade is echter niet aangerigt; alleen zijn eenige huizen hier en daar gescheurd en de bijgebouwen van het residentiehuis eenigzins beschadigd.

De handel was in Julij vrij levendig, door belangrijke aanvoeren van Nieuw Guinea en Halmaheira en door het aanwezen van drie Manillaresche handelaars.

Batavia, 20 September — De stand der agio op 1 September 1859 was:

	Batavia.	Samarang.	Soerabaja.
	Duiten.	Duiten.	Duiten.
een tiende-gulden	12	12	12
kwart- »	30	30	30
halven »	60	60	60
den Nederlandschen gulden	120	120	120
een twee-en-een-half-gulden-stuk	300	300	300
drie-gulden-stuk	360	—	360
gouden Willem	1200	1200	1200
halven dito	600	600	600
gouden Spaanschen doublon	5040	5040	4680
Mexicaanschen dito	4680	4920	—
gouden dukaat (nieuwen)	—	860	720
Spaanschen mat	366	336	324
Mexicaanschen dollar	324	318	318
sikka-ropij	—	—	—
vijf-frank-stuk	—	—	—

Palembang. — Onder dagteekening van 12 September jl. wordt gemeld, dat in de laatste dagen geene gebeurtenissen van belang hadden plaats gegrepen en de openbare rust nergens verstoord was.

Het landschap Lematang Oeloe was tot eenen meer normalen toestand teruggekeerd en in de meeste marga's was de bevolking ijverig bezig met de sawah's en ladangs te bewerken, terwijl met de betaling der landrenten steeds werd voortgegaan.

Zoowel in de Kesam, als in de Soengi Kroh (Moesi Ilir), waar voor eenigen tijd onrustige bewegingen hadden plaats gehad bleef het rustig en is de orde geheel hersteld.

Ook de laatste berigten uit de Ampat Lawang en Redjang luidden allezins gunstig. Er heerschte eene goede gezindheid en bereidwilligheid,

zoowel bij de hoofden, als bij de bevolking, om mede te werken tot onze vestiging in die streken.

De toestand van Djambi was bevredigend. Z. H. de Sultan gaf steeds blijken van goeden wil en dienstvaardigheid, wanneer hij met den politieken agent aldaar in aanraking kwam.

Wester-Afdeeling van Borneo. — De in Julij jl. in de afdeeling Landak plaats gehad hebbende ongeregeldheden, waarvan in ons nommer van 24 Augustus melding gemaakt is, hebben opgehouden en de rust is weder hersteld.

Door de vele in de maand Augustus in de afdeeling Sambas gevallen regens werd het afbranden van boschgronden voor ladangs bemoeijelijkt. In het Montradosche hebben de wegen veel van de zware regens, de vischvangst door de onstuimige weêrsgesteldheid geleden. De aanplan van padi werd er ijverig voortgezet.

Ter hoofdplaats Sintang en in de Melawi bleef de rust ongestoord.

De handel te Pontianak was gedurende Augustus slap.

Zuider- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — Van Banjermasin zijn grootendeels per telegraaph via Samarang tijdingen ontvangen, loopende tot den 12den September jl.

Vermits zich ongeveer 2000 opstandelingen uit de Vorstenlanden en Tanah Laut op nieuw in de kampong Goenong Lawak verzameld en versterkt hadden, is die plaats op den 4den Augustus door eene kolonne van 250 man onder bevel van den chef der expeditie, kolonel Andresen, aangetast en ingenomen. Bij Soengi Besaran had de eerste ontmoeting met een troep van 500 à 600 opstandelingen plaats, bij welke gelegenheid de vijandelijke voorvechters tot tegen de bajonnetten onzer soldaten inliepen, doch zoowel daar, als vervolgens te Goenong Lawak is de vijand met veel verlies verslagen. De kampong Goenong Lawak, die voortdurend de schuilplaats voor vele kwaadwilligen was gebleven, werd in de asch gelegd met verhod om op die plaats nieuwe huizen te bouwen. Het verlies aan onze zijde bestond slechts uit vier geblesseerden, waaronder de 1ste luitenant Schepers, die, door een geweerschot in den schouder getroffen, met den kogel in de wond de voorwacht tot aan de terugkomst te Martapoera bleef kommanderen.

Losse geruchten, dat de gemeenschap tusschen Martapoera en Banjermasin onveilig was en dat benden kwaadwilligen het land afstroopten, deden den kolonel Andresen besluiten tot een gewapend onderzoek in de Kwala Lapak, een weinig beduidende riviermond westelijk van de Barito in zee uitloopende. Door twee gewapende sloepen van de *Ardjoeno*, versterkt met een detachement troepen en ondersteund door den gouvernementsstoomer *Boni* had dat onderzoek op den 8sten en 9den Augustus plaats onder de leiding van den luitenant ter zee Hänel van Cronenthall. Niet de minste tegenstand werd ontmoet en niets bespeurd, dat de te Banjermasin verspreide geruchten van onveiligheid bevestigde.

Ten einde van de zeezijde den toevoer van ammunitie aan den vijand waartoe de talrijke riviermondingen ruimschoots gelegenheid geven, af te snijden, werd de kust, hoofdzakelijk beoosten de rivier van Banjermasin, bekruisd en in verband hiermede eene gewapende verkenning gedaan naar de monding bij Tabanio. Deze verkenning werd opgedragen aan het stoomschip *Boni*, vergezeld van twee gewapende sloepen der *Ardjoeno* en de kruisboot n°. 39, versterkt door een detachement van 20 inlandsche soldaten, terwijl de tijdelijke kommandant der *Ardjoeno*, de luitenant ter zee 1ste klasse J. N. Slegt, met de algemeene leiding belast en uitgenoodigd werd om met het onder hem staande stoomschip de bovengenoemde vaartuigen naar de monding der rivier te vergezellen. Het doel der verkenning was te onderzoeken, of in de rivier bij Tabanio welligt versperringen door den vijand waren aangelegd en tevens om te trachten uit het op den linker oever daarvan gelegen oude Portugesche fort, dat volgens berigten slechts door een 12tal opstandelingen bezet was, den vijand te verdrijven en dat fort te ontwapenen. Het bevel over de verkenning zelve werd opgedragen aan den lutenant ter zee 2de klasse E. T. Hänel van Cronenthall van de *Ardjoeno*, terwijl de luitenaut ter zee 2de klasse D. M. G. de Swart en de officier van gezondheid 2de klasse J. A. Visscher onder de orders van dien officier aan de zending werden toegevoegd. Ofschoon de geheele leiding der verkenning reeds op den 12den Augustus aan den tijdelijken kommandant van de *Ardjoeno* was opgedragen, kon die bodem echter eerst in den nacht van den 13den op den 14den Augustus den togt naar Tabanio aanvangen, ten gevolge van een oponthoud, veroorzaakt door het omslaan van eene der gewapende sloepen bij het uitslepen uit de rivier van Banjermasin. In den morgen van den 14den Augustus kwam men voor de monding der rivier bij Tabanio, waarop de *Boni* met drie gewapende sloepen en de kruisboot n°. 39 op sleeptouw de rivier opstoomde. Na het passeren van den eersten hoek werden deze vaartuigen door een kogelregen uit lilla's en zwaarder geschut van het fort begroet, zonder dat evenwel iemand getroffen werd. Al vurende stoomde men daarop het fort voorbij, tot een eind weegs in de aldaar aanwezige kampong, ten einde eene veilige plaats tot debarqueren te zoeken. Toen het vuur van den vijand een oogenblik gestaakt werd, roeiden de luitenants Hänel van Cronenthall en de Swart met twee sloepen naar den wal, ten einde de landing te bewerkstelligen; maar alvorens zij den wal kon den bereiken, werd op nieuw een hevig vuur uit het fort geopend, ten gevolge waarvan binnen weinige minuten deze beide officieren en vier Europesche matrozen van de *Ardjoeno* gewond werden. Te gelijker tijd werden op de *Boni* twee inlandsche soldaten gekwetst en sneuvelde een inlandsch soldaat in de derde aanwezige sloep. Vermits het ligte geschut der vaartuigen geene belangrijke uitwerking deed op de vijf voet dikke muren van het fort, terwijl de vijand achter eene hooge borstwering genoegzaam gedekt was, werd de terugtogt ondernomen. Gedurende het terugroeijen naar de *Boni* werd de kommandant der verkenning Hänel van Cronenthall voor den tweeden keer getroffen, de koksmaat van de *Ardjoeno* gewond en sneuvelde een Europeesch matroos. Bij het andermaal passeren van het fort werd van weêrszijden weder hevig geschoten. De *Ardjoeno* had door eene ongunstige ligging geen bijstand kunnen verleenen. De koelbloedigheid van den gezagvoerder der *Boni*, Kuipers, en de ijver van den officier van gezondheid Visscher worden zeer geroemd.

Den 27sten Augustus is het fort bij Tabanio, na eenigen tijd beschoten te zijn, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee van Hasselt, stormenderhand ingenomen en bezet. Aan deze affaire hebben deel genomen de stoomschepen *Ardjoeno*, *Montrado*, *Celebes*, *Onrust* en *Boni*, benevens 70 man infanterie.

Den 23sten en 24sten Augustus zijn de opstandelingen onder Amin Oellah bij Moeara Stamboel, op de communicatielijn met Pengaron, met veel verlies uiteen gejaagd en verdreven, waarbij vier hadji's zijn gevangen genomen, terwijl aan onze zijde niemand gewond werd, noch sneuvelde.

In den nacht van den 23sten op den 24sten Augustus is het aan een twintigtal muitelingen gelukt om binnen het versterkte zoutpakhuis te Poeloe Petak te dringen, waarbij van onze zijde één man gesneuveld en vijf gewond zijn.

In de Kween, een onderdeel van de hoofdplaats, is eene zamenzwering uitgebroken. Op den 26sten Augustus, des morgens ten 5 ure, is namelijk de Schans van Thuyll door een vijftigtal gewapenden overvallen, terwijl eenige uren later Banjermasin zelf door een troep van 100 man werd bedreigd. De eerste zijn een oogenblik in de schans binnen gedrongen, doch met zwaar verlies teruggedreven; van onze zijde sneuvelde één man en werden acht gekwetst, waarvan later één overleed. De tweede zijn door een Boegineesch hoofd, radja van Pegatan, tegengehouden en later uiteen gegaan. Het hoofd dezer zamenzwering is gearresteerd. Ook één der onderhoofden was reeds tot gedeeltelijke bekentenis gekomen.

Op den 12den September was de rust overal hersteld. Van nieuwe zamenscholingen was niets bekend. Groote waakzaamheid werd echter gevorderd door het overal rondsluipen van de bekende hoofden van den opstand en van eenige dweepers, die het volk met geweld tot vijandelijkheden dwingen.

De rijksbestierder werd binnen weinige dagen te Martapoera terug verwacht. Hij had Antasari belet aanhang te verkrijgen in de Oeloe Soengi en zich daar te versterken, en bevel gegeven om dezen en Amin Oelah levend of dood over te leveren.

Menado. — De weêrsgesteldheid bleef in de maand Julij bij voortduring ongestadig. In stede van droogte, bragt de doorstaande Z. O. wind aanhoudende zware regens aan, als ware het in het felste van de westmousson. In de laatste dagen van Julij hielden de regens op.

Een 16tal aardschokken zijn gedurende de maand Julij waargenomen, waaronder die van den 29sten de overige in hevigheid overtrof; de bedoelde aardbeving had des namiddags ten 1 ure en 30 minuten plaats, en hield gedurende vijf minuten met zoo veel kracht aan, dat dezelve alles dreigde omver te werpen; zonder stilstand duurden de schuddingen tot 4 ure en 30 minuten des namiddags voort: des avonds en des nachts had men echter eenige tusschenpoozen.

Bij deze gelegenheid had er te Kema eene sterke zeebeving plaats. Eene op het strand aldaar staande loods, waarin onderscheidene goederen van eene in reparatie zijnde kruisboot geborgen waren, werd door de golven medegesleept.

De door deze menigvuldige aardschuddingen aangerigte schade is niet belangrijk te noemen, en bepaalde zich tot het breken van losse voorwerpen en kleine beschadigingen aan gebouwen en woningen.

Niettegenstaande de langdurige regenachtige weêrsgesteldheid hoogst nadeelig was voor den padioogst, zal het resultaat over het algemeen nog zeer bevredigend kunnen zijn. Op het oogsten, bereiden, leveren en afvoeren van koffij werkte de weêrsgesteldheid mede zeer nadeelig terug.

In de nabijheid der hoofdplaats Menado is eene particuliere steen-, pannen- en tegelbakkerij, zoomede eene kalkbranderij opgerigt.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
11	BOVEN-RHIJN.	*Keulen*,	+ 38.73	+ 2.88	8 ure	〃	0.14
11	WAAL.	*Nijmegen*	+ 9.09	+ 2.87	8 〃	〃	0.22
11	NEDER-RHIJN.	*Arnhem*,	+ 9.05	+ 2.14	8 〃	〃	0.20
11	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 9.59	+ 2.22	8 〃	〃	0.20
10		*Maastricht*, (brug)	+ 43.13	+ 0.93	8 〃	〃	〃
10	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.73	〃	8 〃	〃	0.01
11		*Grave*,	+ 6.61	+ 1.76	8 〃	0.11	〃
11	NIEUWE MAAS	*Brielle* H. W.	+ 0.63	〃	3 u. 30 m.	〃	0.10
		Brielle L. W.	— 0.81	〃	12 u. 15 m.	〃	1.17

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De gewone Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag, den 15den dezer, geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 10den November 1859.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 18den November 1859, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het driejarig Onderhoud der defensive Inundatie sluizen te Woudrichem en aan de Bakkerskil, in de provincie Noordbrant, ingaande met den 1sten Januarij 1860, om te eindigen met 31 December 1862.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 30 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh, en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch.

's Gravenhage, 24 October 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 18den November 1859, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch worden Aanbesteed:

de opmaking van verzakte gedeelten van de Bezinking in het Steurgat, over eene lengte van ongeveer 300 el, in de strekking der Kribwerken langs den linker oever der Nieuwe Merwede, onder de gemeente Werkendam, provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 24 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh, en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, mitsgaders bij den Opzigter P. Mensert, te Werkendam.

's Gravenhage, 19 October 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Gelderland.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 25sten November 1859, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 5de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Arnhem, worden Aanbesteed:

het leggen en zinken eener Bleeslaag, en verdere werkzaamheden aan een gedeelte van het Pakwerk langs den regter oever van het Bylandsche kanaal, in de provincie Gelderland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur jhr. J. Ortt van Schonauwen en den Ingenieur P. J. H. Hayward, te Arnhem.

's Gravenhage, 3 November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Noordholland.*

AANBESTEDING.

Op Donderdag, den 24sten November 1859, des namiddags ten 2½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district, worden Aanbesteed:

het sloopen der Oude Koopvaarders-Schutsluis te Nieuwediep en het digten der hierdoor ontstane opening.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben zoo als in Art 11 van het bestek is bepaald.

Het Bestek ligt ter lezing aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, aan het Provinciaal Bestuur van Noordholland te Haarlem, en op alle verdere plaatsen, waar de Bestekken van openbare bestedingen ter lezing gelegd worden.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Haarlem, en bij den Ingenieur van den Waterstaat te Alkmaar.

's Gravenhage, 25 October 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Zeeland.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 25sten November 1859, des voormiddags ten 11 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 11de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Middelburg, worden Aanbesteed:

het met 2580 stuks Kanadasche Populieren-telgen beplanten van een gedeelte der dijken van het gewezen zijkanaal naar Axel en Hulst, behoorende tot het kanaal van Neuzen; daaronder begrepen de levering en het arbeidsloon met het onderhoud der oude en nieuwe beplantingen tot den 15den Julij 1860.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland, te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden en tweeden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het Bureau van den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Middelburg, en bij den Ingenieur H. S. J. Rose, te Neuzen.

's Gravenhage, den 2den November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

*** De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat, wegens het in orde brengen van den weg van Rotterdam naar Gouda, de passage langs het gedeelte van dien weg, gelegen tusschen den Korenmolen te Kortenoord, onder Nieuwerkerk a/d IJssel, tot aan de steenplaats van de *Erven W. IJzerman*, te Moordrecht, van Maandag den 14den November aanstaande tot nadere aankondiging, voor de passage met Rijtuigen, Paarden en Vee zal worden afgesloten, en de gemeenschap alsdan zal kunnen worden onderhouden over het particulier veer van den Heer *Schelling*, bij den Korenmolen te Kortenoord, langs den linker oever van den IJssel naar Moordrecht en Gouda, en omgekeerd, doch dat bij overtogt van te zware vrachten de Voertuigen aan het gemelde Veer gedeeltelijk zullen moeten afladen.

's Gravenhage, den 7den November 1859.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd,
VAN DER HEIM.

AANBESTEDING VAN GRANEN,
ten dienste van de Garnizoens-bakkerij te 's Hertogenbosch.

Op Dingsdag, den 22sten November 1859, des middags ten twaalf ure, zal, ten Burele van den Militairen Intendant in de 3de Administrative Directie, Hinthamerstraat, n°. 175, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, publiek worden Aanbesteed, de Leverantie van:

10 Last	Jarige Zeeuwsche Tarwe,	wegende minstens	74	pd.	het Mud:
10 »	dito Rhijn-tarwe,	» »	77	»	»
6 »	dito Rogge,	» »	72	»	»

Volgens Voorwaarden van heden af ter lezing liggende, van des morgens 9 tot des middags 12 ure; strekkende het tot narigt van Gegadigden, dat het Merk, op de aan te bieden Monsters voorkomende, ook op den Omslag van het Inschrijvingsbiljet moet worden gesteld.

's Hertogenbosch, 5 November 1859.

De Militaire Intendant voornoemd,
WAAIFORT.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Acte, op heden voor den Notaris *Jacobus Mulder*, en getuigen, alhier verleden, is tusschen de ondergeteekenden *Salomon Levie Polak*, Koopman, en *Samuel Salomon Polak*, zonder beroep, beiden alhier wonende, aangegaan eene Vennootschap tot den handel in Manufacturen, onder de Firma van *S. L. Polak en Zoon*, waarvan de Eerstondergeteekende alleen de teekening zal hebben, echter uitsluitend de Vennootschap betreffende en geenszins tot opneming van gelden, sluiten van borgtogten of andere hasardeuse ondernemingen. De Vennootschap is aangegaan voor den tijd van 5 jaren, ingegaan 1°. October 1859, en zal bij het eindigen van dien termijn, wanneer 6 maanden bevorens geene opzegging aan elkander is geschied, telkens geacht worden voor gelijken tijd te zijn gecontinueerd.

Amsterdam, 10 November 1859.

S. L. POLAK.
S. S. POLAK.

*** Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Weledel Geboren Heer *Gerard Beeldsnijder*, den 16den Junij dezes jaars te Amsterdam overleden, worden uitgenoodigd (voor zoo ver zulks nog niet door hen is geschied) daarvan Opgave of Betaling te doen, vóór of op den 1sten December 1859, ten Kantore van de Notarissen *Claasen & Jäger* aldaar. Zullende na dien datum de thans bekende Schuldeischers voldaan, en het saldo der Nalatenschappen aan de Beneficiaire Erfgenamen worden uitgekeerd.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

ZATURDAG 12 NOVEMBER 1859.

Amsterdam.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 5/8	63 3/4	—
Dito dito	3	75 3/4	75 7/8	—
Dito dito	4	97 5/8	97 1/2	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	126	—	—
BELGIE. Bij *Roth. schild.*	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	103 5/8	—	—
Dito 1828–1829.	5	102	—	—
Dito 1840.	4	84 1/4	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854.	5	—	—	—
Dito 1855.	5	99 5/8	99 7/8	99 5/8
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3% thans.	1 3/4	32 3/8	32 9/16	—
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	42 5/16	42 7/16	—
PORTUG. Te Lond.	3	43 5/8	—	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852	5	54	54 5/16	54 7/8
Dito Zilv. Nation.	5	58	58 5/16	—
Dito Zilver 1849–1854	5	73 1/4	—	—
Dito 1847-1852.	2 1/2	28 3/4	—	—
MEXICO. Londen.	3	—	—	—
GRENADA id.	2 3/4	—	—	—
VENEZUELA id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols.	3	pCt.	96 3/8
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	33 1/4
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	70.05
Fr. Créd. Mob.			786
Binnenl. Spanje	3	»	43 3/8
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	57 1/8
Nat. Metalliek	5	»	61 1/8
Binnenl. Spanje	3	»	[illegible]
Spanje	1 3/4	»	[illegible]
Credit Prost.			[illegible]

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	[illegible]
Idem Nationaal			[illegible]
Wissel Londen.			122.75

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.